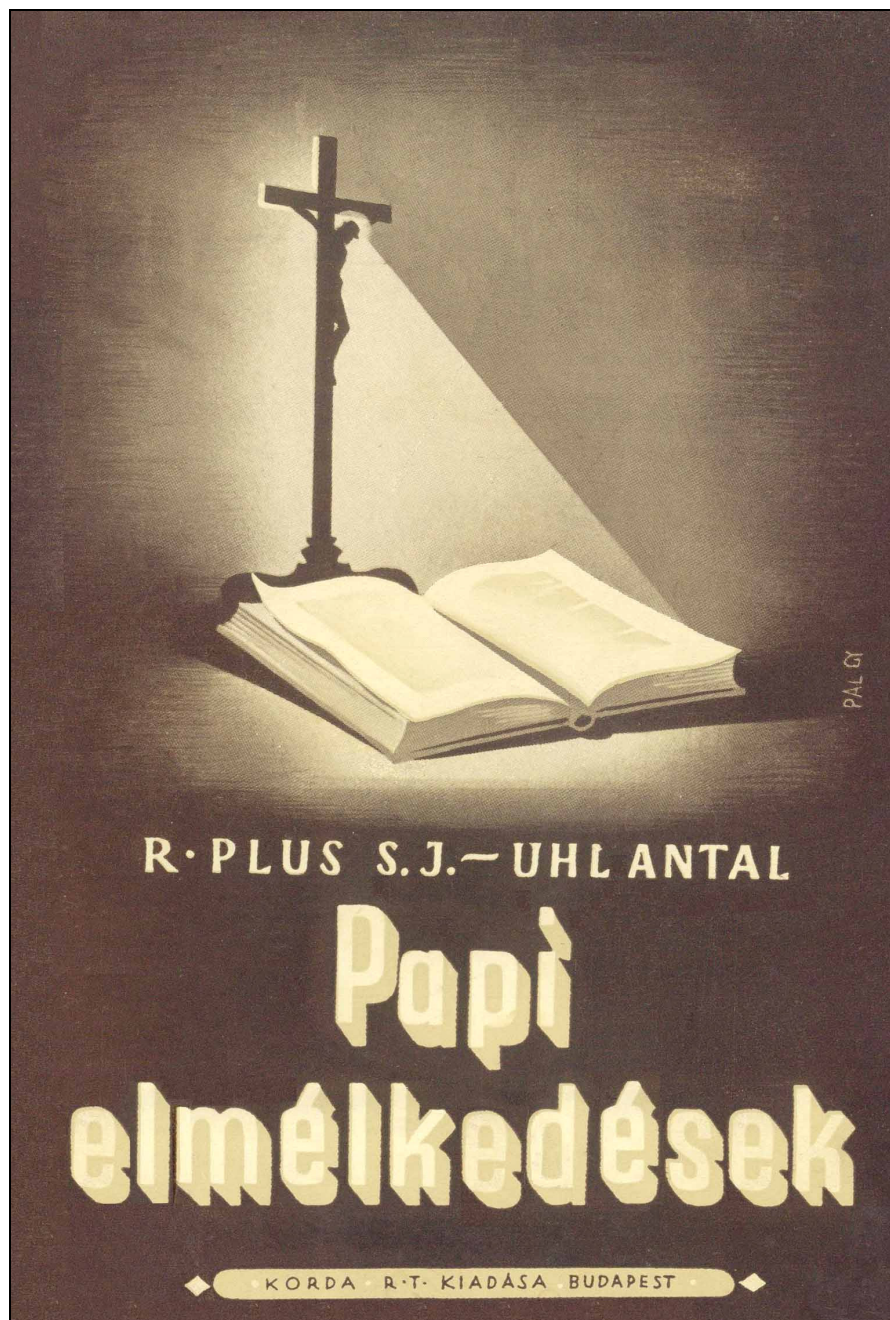

Raoul Plus

Nagyböjti papi elmélkedések

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Raoul Plus
Nagyböjti papi elmélkedések

Fordította
Uhl Antal

Nihil obstat.
Dr Julius Czapik
censor dioecesanus

Nr. 3460/1938
Imprimatur
Strigonii, die 17. Augusti 1938
Dr. Joannes Drahos
vicarius generalis

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció *Raoul Plus: Papi elmélkedések. Rövid elmélkedési anyag az egyházi év minden napjára* című könyvének a nagyböjtre eső része. A könyv 1938-ban jelent meg a Korda kiadásában. Az elektronikus változat a Korda Kiadó engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Korda Kiadónak.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés	5
Gyakorlati tanácsok	6
Hamvazószerda hete	8
Hamvazószerda	8
Csütörtök Hamvazószerda után	8
Péntek Hamvazószerda után	9
Szombat Hamvazószerda után	9
Nagyböjt 1. hete	11
Vasárnap	11
Hétfő	11
Kedd	12
Szerda	12
Csütörtök	13
Péntek	13
Szombat	14
Nagyböjt 2. hete	15
Vasárnap	15
Hétfő	15
Kedd	16
Szerda	16
Csütörtök	17
Péntek	17
Szombat	18
Nagyböjt 3. hete	19
Vasárnap	19
Hétfő	19
Kedd	20
Szerda	20
Csütörtök	21
Péntek	21
Szombat	22
Nagyböjt 4. hete	23
Vasárnap	23
Hétfő	23
Kedd	24
Szerda	24
Csütörtök	25
Péntek	25
Szombat	26
Nagyböjt 5. hete	27
Feketevasárnap	27
Hétfő	27
Kedd	28
Szerda	28

Csütörtök.....	29
Péntek.....	30
Szombat.....	30
Nagyhét.....	31
Virágvasárnap	31
Nagyhétfő.....	31
Nagykedd.....	32
Nagyszerda.....	32
Nagycsütörtök.....	33
Nagypéntek	34
Nagyszombat.....	34
Húsvétvasárnap	36

Bevezetés

Az itt publikált nagyböjti papi elmélkedés sorozat *Raoul Plus: Papi elmélkedések. Rövid elmélkedési anyag az egyházi év minden napjára* című könyvének nagyböjti szakasza Nagyhéttel és Húsvétvasárnapkal együtt.

A pap annyit ér, amennyit az elmélkedése. Ha nem elmélkedik, papsága vérszegény. A fájdalmas meglepetések megtanítják, hogy gyakorlatilag szinte lehetetlen Isten emberének lennie, ha nincs az Istennel bensőséges és személyes kapcsolatban.

Ha elmélkedést végez, papsága termékeny. Tekintsünk bármely eredménytelen apostoli erőfeszítés mélyére: bármily ragyogóknak látszanak azok külsőleg – hiányzott a lényeg! Csak a lényeg hiányzott: az imázsamolynál végzett buzgó könyörgés. – De tekintsük a gyümölcsöző buzgóságot: bármily kevésbé csillogónak látszik talán – és meglátjuk, hogy az alkotók: imádságos lelkek! És az elért eredmény pontosan arányban van az éltető elmélkedés intenzitásával és nagylelkűségével.

Többet mondhatunk. A rossz lelkiállapotban levő pap hű maradhat szóbeli imádságához, például a breviáriumhoz, ami igen szerencsés eset; az is lehetséges, hogy ilyen állapotban miséznek is, bár szentségtörően. De a következő eset sohasem fog bekövetkezni: hogy a halálos bűnben levő pap továbbra is végezzen elmélkedést.

Az elmélkedés biztosítja a pap hűségét. Tanúskodik arról. Mindennél inkább biztosítja számára a kisugárzást. A papnak kell elmélkednie. Ez majdnem életkérdés. Ez a teljes jelentéktelenség vagy az igazi, eredményes munkateljesítmény kérdése. – És melyik pap lett azért pappá, hogy közepes életszentségre jusson és közepes munkát végezzen?

Ez a publikáció a nagyböjti idő minden napjára ad rövid, gyakorlatias elmélkedési anyagot. Mindegyik elmélkedés egy pontból áll és nem két-három pontból, mert ezáltal olvasmánnyá válnék és elnyomna minden személyes erőfeszítést.

A szerző minden paptestvéreinek ajánlja e könyvet: segítse „kialakítani Krisztust azokban, akik tisztségüknél fogva hivatva vannak arra, hogy Krisztust kialakítsák másokban.” (X. Pius.)

Gyakorlati tanácsok

1. Ha valaki *könyv nélkül* is tud elmélkedni, és életkörülményei könnyen segítik összeszedettségére és imádságra, hagyja a nyomtatott papirost.
2. Ha írott szöveg nyomán kíván elmélkedni, mihelyt egy gondolat eszmélkedést és érzelmi lendületet támaszt benne, *álljon meg az olvasásban*; merüljön bele a gondolatba, élessze szíve érzelmét mindaddig, míg hatásos eredményre jut.
3. Az elmélkedés nem tisztán szellemi magánygyakorlat, hanem égi Atyánkkal vagy az üdvözítő Jézussal való szerető társalgás. Azért sokkal inkább szeretetet váltson ki, mint akármilyen más.
4. Kevésbé (vagy egyáltalán ne) törekedjen arra, hogy szép gondolatokat termeljen (például a következő szentbeszédéhez), mint inkább arra, hogy *maga miatt* hatoljon be a tanításba és magamagát adja oda Istennek teljes ajándékkul. Az elmélkedésben nem azt keressük, ami legjobban megtérít *másokat*, hanem azt, ami legjobban megtérít saját magunkat, *engem!*
5. Leginkább olyan időt válasszak elmélkedésre, amikor senki és semmi *nem zavar*.¹ Többet ér egyhuzamban félóra, mint három (például gyóntatással) megszakított tízperc. Rendelkezzünk megfelelő idő felett. Csak igazán akarni kell, és lehetséges. Legyünk lojálisak magunkkal szemben.
6. Nagyon jó *előtte való este* elolvasni a szöveget (ennek kellene lennie a nap legutolsó cselekményének). Felkelésemtől kezdve gondoljak vissza a főtárgyra. Az elmélkedés alatt a könyvet csak azért használjam, hogy emlékezetemet segítsem, és nem azért, *hogy az öntevékenységtől fölmentsem magamat*.
Isten és én – csak ez számít. Másra vonatkozó szavaknak csupán az a céljuk, hogy összeköttetést teremtsenek közöttünk. Ha ez megvan, bensőséges társalgás folyjék Istennel.
7. Az elmélkedéshez külsőleg *tiszteletteljes* testtartásra van szükség. Vigyázzak, nehogy hanyag testtartásom legyen vagy elszundikáljak.
8. Gondoljak arra, hogy elmélkedésem értéke legtöbbször *Isten jelenlétének felébresztésétől* függ, amelyet az elmélkedés elején mindig végezzek el. Ha egyedül vagyok, maradjak egy pillanatig állva, majd csókoljam meg a földet. Testből és lélekből vagyok, meg kell indítani a „gépezetet”, amint Pascal mondja.
9. Ha a tárgy magával hozza, *világosan megfogalmazott elhatározással* fejezzem be az elmélkedést. Éljek világosságban! Tudjam azt, *amit akarok!* Hacsak lehetséges, legalább minden étkezés előtt gondoljak elhatározásomra vagy az elmélkedés után végzett kollokviumra.

¹ „Te pedig, mikor imádkozol, menj be kamrádba és ajtó-betéve imádd Atyádat a rejtekben!” (Mt 6,6) A papnak legjobb elmélkedési hely a plébániatemplom, de azt az időt válassza, amikor a hívek nem veszik igénybe szolgálatát.

„Sohase felejtsd el azt, amire téged régóta tanítottalak: hogy én, az örök Bölcsesség szüntelenül beszélek minden ember szívéhez. De ők nem akarnak rám hallgatni, csak néha az ünnepélyes pillanatokban, amelyeket gyakran egy egész életen át végtelen türelemmel és királyi művészettel készítek elő. Íme, számodra is egy e pillanatok közül. Vonulj magadba, alázd meg magadat, szabadítsd ki magadat minden szórakoztató dologból, háríts el minden akadályt szavam előtt! Vetkőzzél ki régi szellemi szokásaidból, világosság nélkül kiejtett szavaidból, emberi fogalmaidból, amelyeket a szenvedély elcsúfított, alkalmazkodó beszédeidből és ítéleteidből...

– Ó Mesterem, megteszem. Hogy téged hallgassalak, el akarom hagyni minden régi gondolatomat, és messze el akarok vonulni a zajtól. Pusztítsd el mindazt, ami nem tőled származik és amit nem áldottál meg... Igen, közeledem és akarok közeledni halálomhoz, vagyis ehhez a valódi kiszabadulásomhoz, ehhez a teljes önzetlenséghez, amelynek nincs többé más támpontja, mint te egyedül, ó Istenem, az igazságnak és szeretetnek lényege.”

P. Gratry

Hamvazószerda hete

Hamvazószerda

Memento homo

Az emlékezet a felejtés képessége. Semmit sem tart meg.

Semmit a *múltból*. A háborúra gondolok. Hogy elfelejtettek mindent. Vége, vége. Emlékműveket állítottak fel a nyilvános tereken, hogy annál könnyebben lehessen kivetni az emlékeket emlékezetünkől. Az ember szándékosan nem kíván visszaemlékezni. Egyébként e szándékosság nélkül is az ember természeti hajlamánál fogva felejt. Az Egyház visszaemlékeztet múltamra: „Memento homo!”

Semmit a *jelenből*. Nemcsak a múltra nem gondolunk, de általában a jelenre sem. Gondolatunk legtöbbször távol van attól a pillanattól, amelyben vagyunk. Azt mondták: „Mi sohasem élünk, csak remélünk élni.” Minden nap úgy múlik el, hogy holnapra gondolunk, és holnap ugyanazt tesszük, mint ma. Az Egyház tekintetemet ráirányítja jelenemre. Por vagy. Jelenleg ez a te értéked. Pulvis es.

Semmit a *jövőre* nézve. Ha az emlékezet képtelen a múltra gondolni, képtelen megragadni a jelent, hogyan érdeklődne a jövő iránt? Az Egyház merészen, de bizalommal megmondja nekem: Íme, a jövőd: In pulverem reverteris. Egykor por, ma is por, később is por. Most élj erre nem gondolva, ha tudsz!

Bizony meg tudom ezt tenni. Döntsem meg azt a nagy hatalmat, azt a rossz szokást, hogy nem emlékezem semmire. Emlékezzem. Memento!

Olvasmány: 70. zsoltár.

Csütörtök Hamvazószerda után

Morieris tu

A Barberini-család két tagjának Rómában rendkívül kifejező síremléke van.

Az egyik, VIII. Orbán pápa síremléke, a Szent Péter-templom apszisában áll. Bernini alkotása. Rajta a pápa bronzszobra, az igazságosság és a szeretet márványszobra és a *halál* szobra, amint csontkezével kitörli az élők könyvéből e nevet: Urbanus VIII. Barberini.

A másik, a pápa testvére, Antonio Barberini bíboros, a szigorú kapucinus síremléke. A bíboros rendtársai számára nem messze a család palotájától rendházat és a Szeplőtelen Fogantatásnak szentelt templomot építtetett. Ott láthatók a kápolnává alakított kriptában a szerzetesek *csontjai*, *csontvázai*, *koponyái*. Kevésbé rideg, de talán jobban beszélő az alapító bíboros síremléke a templom hajójában. Egyszerű sírkő és rajta ez egyszerű felirat: „Hic jacet pulvis, cinis, et nihil.” Itt nyugszik por, hamu, semmi.

Íme, az igazság. Pápa, bíboros, püspök, egyszerű pap, egyszerű halandó, valamennyiünknek ugyanazon és igazi sírfelirata: Hic jacet cinis et nihil.

Elmélkedjem e mondat és e gesztus felett. Templomba menet keresztülmegyek a *temetőn*, talán a plébánia régi pásztorainak *síremléke* mellett haladok el. Alig lehet már ezt vagy azt a nevet elolvasni. Néhány év, és az idő úgy letörölte a nevet a sírkőről, mint ahogy már előbb kitörölte az emberek emlékezetéből.

Mire jó tehát törtetni a hírnév után, dolgozni a képcsarnok számára?

És fontoljam meg ezeket a szavakat, pulvis, cinis, nihil. Én, aki magamat valaminek tartom, holttestemet gondozom...

Lássunk hát tisztán! Nihil. Semmi. Ez nem nagy dolog. Nos hát, ez teljesen én vagyok. Nihil, semmi.

Olvasmány: Krisztus követése I. k. 23. II. r.

Péntek Hamvazószerda után

Filii Patris

Az Atya gyermeke. Keresztségem által (és még erősebben papságom által) egyet alkotok Jézussal, az Atya szeretett *Fiával*, kiben neki kedve telik. Jézus a szőlőtő, a Fő, én a szőlővessző, a tag. És mivel egyet alkotok a Fiúval, mondhatom Istennek: *Atyám*. Mert Ő Atyja Jézusnak és nekem, mindkettőnk Atyja, közös Atyánk, mondhatom egyes számban Istennek: *Atyám*.

Vajon az a gondolat, hogy az *Atya gyermeke* vagyok, föllelkesít, és igazán boldoggá tesz?

Az egyik karmelita apáca belép Szent Terézke cellájába, és őt elragadóan boldognak találja.

– Mire gondol? – kérdi tőle.

– Elmélkedem a Pater fölött. Mily boldogság, hogy Istent *Mi Atyánknak szólíthatom!* – És a kis Szentnek kicsordul a könnye.

De távol vagyok én ettől a megindulástól! Hogy Isten az „*én Atyám*”, az oly kevésbé kap meg engemet! És mégis...

De ha Ő az „*én Atyám*”, miért bánik velem olyan keményen? Néha van eset, hogy nehezen tudom felismerni irgalmasságát.

Ez azért van, mert rosszul látok és nem gondolkozom eléggé. Akkor is, ha a jóság nem jelentkezik, az Atya mindig Atya. És ha úgy találom, hogy a kéz egy kissé kemény, nézzek tovább a kéznél, nézzem a szívet. Hallgassam Szent Ágoston tanácsát: „Noli attendere, quam poenam habeas in flagello, sed quem locum in testamento!”

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 9.

Szombat Hamvazószerda után

Phantasma est

Mi az Üdvözítő számomra?

Egy szó vagy valóság? Egy név, vagy egy igazi személy? Néhány összehordott betű, vagy egy test, egy lélek, egy szív, végezetül *Valaki*?

Az apostolok előtt, kik távolról látták az éjszakában, mi volt a mi Urunk? Csak képzelet, homályban elveszett sötét árnyék. Urunk oly *messze* van tőlem, vagy jobban mondva, én maradok oly távol tőle, oly kevés erőfeszítést teszek, hogy személyéhez közeledjem, hogy hosszasan szemléljem imádandó arcát, átszúrt kezeit, megnyitott keblét. És azután annyi többé-kevésbé hiú foglalatossággal vettem körül a láthatárt, hogy az *isteni valóságok* mintegy elmerülnek a jelentőségtelen dolgok óceánjában, és nem tudnak kibontakozni megragadó képpel.

Ennél is rosszabb, ha Urunk talán a képzeletnél is távolabb valaki, egy *idegen*, olyan személyiség, akinek ismerem a létezését és nem vonom kétségbe hitelességét, de aki nem több számomra, mint az adószedő, akit az adóívről ismerek, de még sohasem láttam. Egy

idegen. Minden kapcsolatom adminisztratív jellegű... Kiszolgáltatom a szentségeket. A Vezérnek *bizalmasa* lenni, ez más dolog... Hol vagyok én ebben?

Használjam fel erre a nagyböjtöt.

Olvasmány: Zsolt 62.

Nagyböjt 1. hete

Vasárnap

Tamquam nihil habentes

Don Bosco Szent János édesanyja a papi hivatásról beszélve, ezt a szép intelmet adta fiának: „A plébános úr szeretné, ha öreg napjaimra való tekintettel lebeszélnelek téged. De ne okozzon neked gondot az én jövőm. Jegyezd meg ezt: *szegényen* születtem, *szegényen* éltem, *szegényen* is akarok meghalni.” És a nagyszívű, alázatos parasztasszony hozzáfűzi: „Biztosítlak, hogy ha véletlenül plébániai életre határoznád el magadat (a Szent ferencesekhez akart belépni) és *gazdag* lennél, sohasem tenném be a lábamat tehozzád. Ne felejtsd el soha!”

Íme, egy anya, aki megértette, hogy meddig kíváncsú a papnak *elszakadása* a földi javaktól.

Jegyezzem meg e példának szellemét. Abban a században, amely csak a gazdagságra gondol, tettekkel kell hirdetni a *gazdagság gyakorlati megvetését*. Mindazoknak, akik csak a földre gondolnak, meg kell mutatni, hogy a pap az ég embere.

Érdemeljem ki én is azt, amit Péter papról mondtak, aki 425-ben Szent Szabina vértanúsága helyén az első templomot építette a Szent tiszteletére: *Pauperibus locuples, sibi pauper, qui bona vitae praesentis fugiens, meruit sperare futuram.*

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 22.

Hétfő

Visitat pastor gregem

Sürgős kötelesség ez különösen a mai korban, amikor sokan nem jönnek többé a paphoz. Erre mondotta XIII. Leó pápa: „Mikor a népek visszahúzódnak a pásztoroktól, kell, hogy a pásztorok fussanak a népek után.”

Tehát *buzgóság*. Látogassak meg minden családot legalább egyszer egy évben. Úgy intézzem, hogy a férfiakat is otthon találjam. Vezessem a *Liber status animarum*-ot.

Természetfölötti szellem. Isten hívjon ki engem lakásomból. Az Ő dicsőségét tartsam szem előtt és nem az én szórakozásomat. Ne keressek ürügyet, hogy kimenjek, hogy magamtól megszabaduljak, hogy elhagyjam az összeszedettséget, a munkát, a szentbeszédre vagy konferencia-előadásra való előkészületet.

Okosság. Itt is, ott is vigyáznom kell. Talán nem azért, mert veszély van, de gonoszság leselkedik rám. Tökéletes egyenesség. Mindig tudhatják, hová megyek, hol és mennyi ideig maradok.

Szeretet. Ott, ahol megfordulok, sohase engedjem meg, hogy fecsegenek, pletykáljanak, ezt vagy azt a hívet vagy paptársamat megszólják, gúnyolják. Tiszteljem mindenkinek jó hírnevét. Mindig csillapítani, mások hibájáról szándékosan nem tudni és mentetgetni.

Vágyódjam Istent adni. „A jó pap sohasem hagyja el lakását haszontalanul” – mondotta abbé Pie, a későbbi bíboros káplánjának. Ugyanezt mondotta fordított értelemben boldog de la Colombière: „Istent adni mindenütt, ahová megyünk.”

Olvasmány: Jn 10,1-től végig.

Kedd

Domus orationis

Nemcsak *imádságát elvégző* ember legyek, hanem *imádság embere* is.

Mit jelentsen ez? – Hogy az imádság embere legyek, nem elég a mindennapi elmélkedés, bár ez legyen a főszköz, hanem szükséges, hogy az igazságok szemlélete és elmélkedése *megszokott* tevékenységem legyen, hogy a magamba mélyedés gyakorlata szokásommá váljék. Ugyanaz a különbség a *hit* bírása és a *hit szellemének* bírása között. Más dolog csatlakozni ahhoz, amit az Egyház hisz, és más dolog ezt a hitet állandóan felhasználni az élet mindennapi cselekményeiben.

Tehát törekedjem nemcsak jól végezni az elmélkedést reggelenként, hanem megmaradni *egész nap* a meglátott és mélyebben belemerült isteni igazságok és gondolatok befolyása alatt. Alapjában véve nem kellene olyan nagy különbségnek lennie különösen a papnál az elmélkedés ideje és a nap többi része között. A külső elfoglaltság *más* lehet, és kell is, hogy más legyen. A szellem, a lélek, a belső mélység *ugyanaz* kell, hogy legyen, mégpedig olyképpen, hogy mihelyt kiszabott munkámat elvégeztem, és így külső tevékenységem megszűnt, lelkem természetszerűleg és ösztönszerűen repül vissza Istenhez, hogy Őt ismét megtalálja, áldja és egyesüljön vele.

Munkáljam különösen ma és ezen a héten a magamba mélyedést.

Olvasmány: Krisztus követése I. k. 20.

Szerda

Sinai

P. Poulain a „Les Grâces d’Oraison” című könyvében, melyben az imádság kegyelmeinek hatásairól értekezik, többek között ezeket írja: „Úgyszólván valamennyi szent gyakorolta a hosszú elmélkedést. Ez az út a magas imádság felé. Nem mondom, hogy gyakorlatainknak hosszúaknak kell lenni. Hiszen az engedelmisség, ha nem is semmivé, de legalább is igen rövidre tudja szűkíteni az elmélkedésre szánt időt. Isten tehát nem büntethet meg, ha engedelmisségből nem tudunk elég időt fordítani az elmélkedésre. Csak annyit mondtam, hogy *szeressünk hosszú ideig Istennel maradni*. Ha ez az érzés bennünk őszinte, tudunk találni szabadidőt, és vigyázunk arra, hogy nem vetjük magunkat olyankor az elfoglaltság forgatagába, amikor az engedelmisség azt nem parancsolja, hanem legfeljebb csak megtűri.

Szeretek *sokáig* Istennel maradni? Vagy ellenkezőleg, amily készséges vagyok minden másra, oly lassú az imádságra? Amikor imádkozom, nem tartom mindig hosszúnak az időt? Nem használom fel a legelső *űrügvet* (többé-kevésbé sürgős papi foglalkozás), hogy magamat kivonjam az imádság alól, hogy azt megrövidítsem, vagy elhagyjam?

Vagy ha nem vagyok a hosszú imádság embere, talán a rövid imádság embere sem vagyok? Talán az elmélkedő imádságnak nincs is nyoma az életemben?

Bizonyos, hogy nem így kovácsolódnak az apostolokkal!

Olvasmány: Zsolt 65.

Csütörtök

Magna fides

A kananeai asszony evangéliuma.

Kettős tanulság van benne. *Sürgető kérés az imádságban.* „Leányom beteg. Irgalom!” Az apostolok el akarják távolítani. Üdvözítőnk nem utasítja vissza a kérést. Határozottan azért jött, hogy a szükségben levő és segítségre szoruló embereken segítsen. Urunk megpróbálja a gyötrődő asszony hitét, és nem cselekszi azonnal a gyógyítást. De az asszony szilárd marad, és nem lesz kishitű.

Hogy az asszony sürget, ez onnan van, mert *bizalom* tölti el szívét. Urunk csodát művelhet, és fog is művelni.

Dupont, „a toursi szent ember” mondotta: „Amikor mi imádkozunk, azt mondhatná az ember, nem törekszünk arra, hogy a kérést megnyerjük.” És valóban ajkunkról jönnek a szavak, és nem meggyőződésünkből.

Nem ezek az imádságok nyernek meghallgatást.

Bizonyos, hogy okosan kell megválogatnom azokat a kegyelmeket, amelyeket kérni akarok. Elsősorban a természetfölötti kegyelmeket. De ha elhatároztam, hogy kérni fogom, legyőzhetetlenül higgyem, hogy meg fogom nyerni. Erős és ellenállhatatlan hit. Éppen azért, mert a kananeai asszony hitt, ahogy hinni kell, remélt, ahogy remélni kell, történt a csoda. Magna fides... Fiat sicut vis. Nagy a te bizalmad, meghallgatom.

Olvasmány: Mt 7,7–12.

Péntek

Hominem non habeo

Az én betegeim.

Vajon buzgón látogatom-e őket?... Az egyházjog mondja: „Sedula cura et effusa caritate... aegrotos adjuvare.” (Can. 468.)

A hit szellemével látogatom-e őket, vagyis felismerem-e bennük Jézus szenvedő tagjait, vagy lelkiismeretem megnyugtatóására, vagy egyszerűen emberi tekintetből, vagy mint egy robotmunkát, úgy végzem azt?

Az elszakadás szellemével látogatom-e őket, vagyis megtéve az ésszerű egészségi óvintézkedéseket, nem riadok vissza semmiféle betegségtől?

Ha érzem, hogy ebben a tekintetben túlságosan hagyom magam befolyásolni a természettől, buzduljak fel a bélpoklosok nagy apostola, P. Damján példájától, ki önkéntes elhatározásból harminc éven át egészen haláláig e szerencsétlen betegek gondozására szentelte magát, és maga is e szörnyű betegségben halt meg, miután tíz évig szenvedett benne. Vagy gondoljak d'Orgeval abbéra, aki az üresedésben levő helyet kívánta és elfoglalta. Ő oly bátran és megvetően viselkedett a ragályos veszéllyel szemben, hogy igyekezett a betegek lelkéből is kiűzni a betegség veszélyes és undorító voltát.

Olvasmány: Mt 9,2; Mk 2,3; Lk 5,18.

Szombat

Sine intermissione

Nyilvános és saját egyéni istentiszteleti cselekményeket végzek.

Az előbbiek a szentmise, a szentségek kiszolgáltatása stb., az utóbbiak elmélkedésem, breviáriumom, szentségimádásom stb. Nem szabad elfelejtenem, hogy ezenkívül is *imádságos állapotban* kell élnem, azaz tiszta és nagylelkű *szándékom felindításával* minden cselekedetemet Istenhez kell irányítanom.

P. Sertillanges ez utóbbi pontra való hivatkozással nagyon jól írja: „Minden helyzetben van egy égi körülmény, minden tárgyban van egy örök szempont, mindenütt e földön, utunk hosszában és otthonunkban *van hely térdeink számára.*”

Majd így fejt ki a kérdést: „*Minden cselekedetünknek* megvan a módja és eszköze, hogy istentisztelet legyen. Reggeleink és estéink találkozhatnak Azzal, aki megjelenik nappal és ragyog még éjszaka is. Ha akarjuk, kimenetelünk és bejövetelünk tisztelheti Őt mint szertartásos cselekmény. Felébredésünk fölemel Hozzá, és lepihenésünk letérdeltet Előtte, ha Jézussal mondjuk reggel: „Ecce venio, íme jövök, Uram” és ha este ugyancsak vele mondjuk: „Uram, kezeidbe ajánlom lelkemet.” Isten jelenléte minden dologban és ügyben nem más, mint találkozó; mindenütt és mindenkor Vele találkozunk, és gyermeki imádással borulunk le Előtte. Nekem jobban *Istennel* kellene lennem, mint tárgyaimmal, és azokban is jobban kellene Istent dicsérnem, mint velük élni és felhasználni, mert az ő hasznosságuk és céljuk mindenekelőtt ebben áll. Nekem jobban kellene *Istent látogatnom*, mint barátaimat és házam népét, mert az ő irántam való szeretetük csak visszfénye, kezdete, és az én irántuk való szeretetem csak eszköze és jelképe az én imádó szeretetemnek.” (Notre vie)

Ha ez a mennyben való társalgás „*conversatio in coelis*” minden kereszténynek szól, mennyivel inkább nekem, az Úr papjának! Hallgassam a Szentlélek szavát, melyet Olier gyakran hallott: „Akarom, hogy te örökös szemlélődésben élj!”

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 9.

Nagyböjt 2. hete

Vasárnap

Krisztust keresztülsugározni

Urunk egyes lelkeknek megadta azt a – természetfölötti rendbe tartozó és misztikus kiváltságokat jelentő – kegyelmet, hogy önmagukban teljes változást, mondhatni, átlényegülést tapasztaltak.

Aimée nővér írja: „Jézus tudomásomra adta, hogy teljesen Jézussá kell átalakulnom, mégpedig annyira, hogy személyiségemnek látszólagossága maradhat csak meg, miként Ő az Oltáriszentségben a kenyér és a bor járuléka, azaz egyszerű fátyol alatt egészen elrejtőzve, ezerféleképpen nyilatkoztatja ki isteni jelenlétét.”

Alacoque Szent Margit mondotta: „Ez az uralkodó szellem, amely tölem függetlenül dolgozott és működött bennem, oly föltétlen uralmat gyakorolt lelki énem fölött, hogy nem állott hatalmamban más öröm- vagy bánatérzést felébreszteni szívemben, mint ami neki tetszett, és még kevésbé üzhettem más szellemi tevékenységet, mint amelyet Ő előírt.”

Hasonló értelemben ír Surin és Olier.

„Úgy éreztem Őt magamban, – írja *Surin* – mint egy uralkodót, ki mindent föltétlen hatalommal kormányoz, de telve van szelídséggel és bájjal. Gyakran éreztem, mint telik öröme, hogy lelkem és testem minden mozdulatán uralkodjon. Mindezt rendes hatalommal tette, mintha Ő lett volna lelkem és testem lelke.”

„Gyakran érzem, – mondja *Olier* – hogy egészen Urunkká változtam, mégpedig oly módon, hogy úgy látszik, mintha egyáltalában nem lennék az, ami voltam, hanem valami más. Több mint nyolc éve annak, hogy ez az állapot megkezdődött, és ugyanannyi éve, hogy Jézusom szólott hozzám.”

Velem kétségkívül sohasem fog történni hasonló kegyelem. De legalább állandó törekvéssel és a rendes isteni kegyelem segítségével tüntessem el magamból mindazt, ami nem Jézus Krisztusé, hogy az isteni Vezér állandó üzenete legyek.

A francia keresztény ifjómunkás-mozgalom, a J. O. C. kezdetén az egyik keresztény ifjómunkást, ki szervezeti jelvényét hordozta, egy másik munkás e szavakkal illette: „Menj, te Jézus Krisztus!” Mily büszke volt e szavakra a derék ifjú. „Jézus Krisztus lenni!” Van-e ennél szebb dicséret?

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 18.

Hétfő

Vide desolationem

„Miért nem tudok *mindenkit* felgyullasztani, hogy szeresse Jézus Krisztust?” Oliernak ez a kiáltása minden apostol kiáltása. Egy apostolnak szenvedélyesen kell szeretni a mi Urunkat. És mily fájdalom az a szenvedélyesen szerető szívnek, ha látja, hogy égő szeretetének tárgyát mindenki megveti, elfelejti, félreismeri. Assisi Szent Ferencet valósággal gyötörte az a fájdalom, hogy Mesterét nem imádják, nem szolgálják. „*Jézust nem szeretik*, Jézust nem szeretik” – panaszkolta lángoló szívvel kolostorának folyosóján végigjárva. Ugyanezt mondotta Sziénai Szent Katalin és Alacoque Szent Margit.

Számomra is valóban szenvedést jelent az, ha látom, hogy annyi lélek *oly kevésbé szereti* Jézus Krisztust? Annyi lélek mindenfelé, bűnösök, pogányok, Isten ellen lázadók lelkei? Annyi lélek az én akolom bárányai között?

Mit cselekszem, hogy ezeket a – távoli és közeli – lelkeket föltüzelyem Jézus Krisztus szeretetére? Imádkozom, fölláldozom magamat, felhasználom buzgóságom minden forrását? Vagy pedig nem veszem ki belőlük részemet, és azt mondom, ez már így van, nem változtathatok rajta, minek gyötörjem magamat?

Ha jobban szeretném az Urat, keserűség töltene el annak láttára, hogy mily kevésbé szeretik Őt. És nem volna ez egyik hatalmas eszköze a világ üdvözítésének?

Olvasmány: Mt 14,16-tól végig.

Kedd

Dicunt, non faciunt

Mgr. d'Hulst 1869. évben ezt jegyezte lelkigyakorlatos naplójába: „Szomorúság... Mily kevés a száma azoknak, kiket Istenhez vezetünk... És íme, végre ez a szó megkapta lelkemet: „Quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui. Kiket előre látott, előre is rendelt, hogy hasonlók legyenek Fia képéhez.” Íme a titka annak a sikernek, melyről álmodom és annak a bizalomnak, melynek híjával vagyok. Hasonló vagyok-e Jézus Krisztus képéhez? Őt mutatom-e a lelkeknek és a többi papok is Őt ismertetik-e meg személyükben? Ha ez így van, sikerrel kellene dolgoznunk, és ha sikertelenek vagyunk, az onnét van, hogy távol vagyunk ettől... Ha végigtekintek magam körül, kezdek szigorú lenni... És én? Ah, íme a szó, mely megkapott a lelkigyakorlatban: Milyen az én *hasonlatosságom a keresztre feszített Jézus Krisztushoz?*”

1872. évben, mikor a párizsi papságnak lelkigyakorlatot adott, ezeket írta: „A mi szent érsekünk kérdi önmagától, meg lehet-e téríteni Párizst, vagy nem? Ő azt vallja, hogy igen. Én még erősebben állítom, de egy majdnem megvalósíthatatlan feltétel mellett: Párizs minden papja legyen jó, és közülük *több szent legyen*... Kértem Szűz Máriát, hogy adjon egynéhány igazi szentet. Ekkor éreztem, hogy újra feltámad bennem a kérdés, amely mindig megmozgat és nyugtalanít: Miért nem kéred ezt *önmagad* számára? És *féltem* ezt kérni, mert féltem, hogy meghallgatást nyerek.”

Egy világi, Jacques Rivière hasonló értelemben könyörgött: „Istenem, távolítsd el tőlem a szentségre való kísértést!”

Nem! Nem! Hátra minden helytelenül értelmezett alázatosság! Ha én nem vagyok szent, én, pap, ki annyit kaptam, ki lesz akkor szent? Ha én nem vagyok szent, ki másokat tartozom megszentelni, ki fogja a lelkeket megszentelni?

Olvasmány: Mt 5,6.48.

Szerda

Dic ut sedeant

Szent Gergely pápa hozta be a pápák hagyományos címét: servus servorum Dei, Isten szolgálóinak szolgálója. Ő a legfőbb tisztséghez a legfőbb elszakadást fűzte. Egyik nap, látva a konstantinápolyi pátriárka intrikáit, nem tarthatta vissza méltatlankodását e szavakkal:

„Európa a barbárok martaléka... a bálványimádók dühöngenek a keresztények ellen. És a papok, kiknek könnyezve és hamut hintve kellene földre borulniok, igyekeznek hiú jelvényeket létesíteni.”

A papoknak bizonyos körökben az a hírük van, hogy a külső sallangok, a lila szegély és lila öv, a kitüntető címek megszerzésének rögeszméje hajtja őket. Ezen ékelődnek és a papi méltóság nem kerül ki belőle megnagyobbodva.

Talán engem is gyötör ez a *kegyes fonáság*? Időről-időre van alkalmunk látni, hogy tör ki egy-egy botrány világi kitüntetések adományozása kapcsán. Ne tegyem magamévá azt, amit másoknál elítélek. „Több becsület, mint kitüntetés”, mondja egy családi címer jelszava. Íme a helyes gondolat. Mit adhat hozzá a valódi buzgósághoz a lila szín, a kissé szebben hangzó cím? Mit adhatott a becsületrend egy olyan embernek, mint az arsi plébános? Nem gondolhatjuk, hogy izgatta, vagy hogy a kisujját is kinyújtotta volna, hogy megkapja.

Olvasmány: 52. zsoltár.

Csütörtök

Scrutans cor

Izaiásnál olvasom: „Et erit sicut populus, sic et sacerdos. (24,2) A pap az, ami a nép.” Ugyanezt meg is lehet fordítani: *amilyen a pap, olyan a nép*. És ez még igazabb.

Legyünk meggyőződve, hogy mi papok nagy részben *felelősek* vagyunk *a keresztény szellem meggyöngyüléséért*. A szentek előtt ez nem okoz kétséget, és látom, mint vádolják magukat például Páli Szent Vince és Xavéri Szent Ferenc, hogy apostoli és papi buzgóságuk elégtelensége is elősegítette a nyilvános gonoszságokat, a kicsapongást, a korszámú megtérést.

Százsor is felhozták ezt az okot: bármily kevés is legyen a hivatás, mi mégis *papi hadsereget* alkotunk. Ha minden erőnkkel ellenállunk a gonoszság hatalmának és előretörésének, vajon lenne-e olyan az ő győzelme, mint amilyen az valójában? Természetes, hogy van nagyszerű tevékenység. De e mellett mennyi elégtelenség, tudatlanság, elfecsérelt idő, elmulasztott megszentülés, elfelejtett imádság és elégtétel, az apostoli eszközök nem alkalmazása. Senkit sem vádolni nagyon könnyű és valószínűleg igazságtalan. *Vádoljam magamat*. Ha mindenki söpör a kapuja előtt, az utca tiszta. Rólam van szó. *Szent vagyok?*

Olvasmány: Mt 5,13–17.

Péntek

Az irigylet József

Az irigység. Az ember azt hinné, hogy ez nem tartozik a pap hibáihoz. És mégis.

Mennyire nem evangéliumi, nem keresztényi és nem papi ez! Mivel egyik kollégámnak *jobban sikerült*, emberileg kedvezőbb helyzetben él, magasabb állásban van, kitüntetést kapott, amelyet én nem kaptam, de amelyet, úgy gondolom, én is megérdemeltem volna, feltámadt bennem a mások iránt való keménység, irigység. Elítélem az intrikus szellemet és azt a módot, amelyet egyesek használnak, hogy kitüntetést nyerjenek. Külsőleg mutatom, hogy a címek után való törtetés távol van tőlem, belül azonban *irigy* vagyok. Az a néhány milliméteres lila szegély, a birétum tetején díszlő lila bóbíta képes sárgaságot adni és megzavarni gondolataimat. Micsoda kicsinyesség egy papban!

Hasonlóképen irigykedem paptársam szentsége, erénye miatt, kigúnyolom *túlzott buzgóságát, túlzásba vitt önmegtagadását*, amelyet az egészség veszélyeztetésének és így oktalanságnak minősíték. Ha ez a paptársam szentebb, a helyett, hogy irigykednék vagy bosszankodnék, inkább örülnöm kellene. Az ő természetfeletti java nem az enyém is e, és én gyarló ember nem meríthetnék-e hasznát az ő szentségéből? Elfelejtettem talán a szentek egyességét? Örvendj, mondotta Szent Ágoston, ha Isten kegyelmet adott testvérednek! Ez a kegyelem a tied. Congaude cui Deus aliquam gratiam donavit, tua est! Néha mily kevésbé keresztény az én papi életem!

Olvasmány: Krisztus követése II. k. 10.

Szombat

Dissipavit substantiam

A tékozló fiú... A tékozló keresztény... Mit mondjunk a tékozló papról? *Substantiam*. Vagyont kaptam örökségül. Keresztény család, talán szent is... atyám, anyám. Isten felé irányozottságom és növekvő jámborságom láttára nem mondotta-e gyakran az én anyám is azokat a szavakat, vagy legalább is hasonló értelmű szavakat, melyek az arsi plébános anyja mondott kisfiának: „Ha testvéreid és nővéreid megbántanák a jó Istent, az nagyon fájna nekem, de még jobban fájna, ha te tennéd azt.”

Substantiam. A szeminárium kegyelmei... A pappá szentelés... a papi megkenés... az Istennek szenteltség mérhetetlen öröme... az első érintkezés a lelkekkel, amely oly önzetlen, oly égő, oly tiszta volt...

Dissipavit. Mindez talán elfecsérelve, szétszórva, eldobva. A téren, sertések között. A gonoszság előrehaladott uralma, a bűn vonzóereje és elkövetésének habitusa. Kívülről talán még valami erénylátszat, de a szív rothadt... Megfehéredett sír... „Aki velem kezét a táliba nyújtja, az árul el engem.” (Mt 26,23) Ez az ember, aki minden reggel konszekrál, elárulta, megtagadta Mesterét egy csókkal. *Dissipavit substantiam*.

És ha, Istennek hála, nem estem a vétekbe, ne higgyem, hogy minden meg van nyerve. „Amikor látom, hogy Júdás az apostolok társaságában volt – írta Nagy Szent Teréz – és állandó kapcsolatban volt magával az Istennel, hallgatta szavait, megértem, hogy ez sem *biztosíték*.”

Természetesen nincs szükség oktan félélemre. *Mérhetetlen bizalom*. De a bűn esetét elvonatkoztatva nem kell-e figyelmem arra a lanyhaságra, amely bizonyos napokon hatalmába ejt, erre a nagylelkűség hiányára? „Ó, mily kevésbé szeretik a jó Istent még a papok és szerzetesek is!” sóhajtottja majd meghalva Szent Terézke.

Olvasmány: 14. zsoltár.

Nagyböjt 3. hete

Vasárnap

Ejiciens Demonium

A napi evangélium gazdag az *ördög*re vonatkozó részletekben.

Urunk már nagyböjt első vasárnapján megtanított, hogyan kell bánni a sátánnal. Feketevasárnap hosszú részletet fogunk még kapni Szent Jánostól az ördög szerepére és a világban való működésére vonatkozólag.

Itt megtanuljuk, hogy mit gondol és mit beszél az üdvözítő róla, és mint összpointosul egész üdvözítő rendszerünk ebben a föltételben: Jézusnak vagy a sátánnak zászlaja alatt haladunk. „Qui non est mecum, contra me est.”

Jézusnak alkalmat ad magyarázatra a *siketnéma* gyógyítása, kinek betegségét ördögi művelet okozta. Urunk kiváltképpen hangoztatja, hogy az emberiség a sátán zsákmányává lett. De eljön, és itt van Ő, ki megszabadítja.

Ne kicsinyeljem le a legutolsó fokra a sátán hatalmát.

Még kevésbé túlozzam. Jól ír e tekintetben Mgr. Gay: „A mi ellenségünk önmagában félelmetes, valójában nem kell félnünk tőle.

Csak Isten *engedélyével* képes valamire.

Sanyargathatja testünket, nagy hatást gyakorolhat idegrendszerünkre, érzékeinkre, képzeletünkre, de *nem tudna egyenesen hatni* a mi értelmünkre és akaratunkra. Ha itt nyer valamit, az inkább a mi behódolásunknak, mint az ő hódításának az eredménye.

Ő nem *olvas a lelkünkben*. A lélek szentély, amelyet csak Isten nyithat ki.

Természetfölötti dolog számára istenileg tilos, nemcsak hogy nem lép be ebbe a világba, de *nem is ért belőle semmit*.

Ő nem tudja és nem is tudhatja azt, amit Isten bennünk cselekszik, és még kevésbé azt, amit bennünk cselekedni akar.

Sokkal inkább *meg kell vetni őt*, mint félni tőle.”

Olvasmány: Mt 12,43; Lk 11,24.

Hétfő

Cura te ipsum

„Ne ítéldetek, és nem ítéltettek!” Nem kell soha senkivel szemben *szigorúbb bírálatot* gyakorolni, még akkor sem, ha valakinek botlása nyilvánvaló. Szalézi Szent Ferenc mondotta: „Ki tudja, vajon felebarátunk, ki egy esetben legyőzetett, nem volt-e száz esetben győztes?”

Még több ok van arra, hogy kerüljük a szigorúságot paptestvérünk hibáival szemben. Először: amilyen gyenge vagyok, velem is megtörténhetik ugyanaz, ami mással megesett, ha Isten nem akadályozná meg mindenható kegyelmével. Azután, ha épületesebb lettem volna, talán életszentségemmel kiérdemeltem volna a hiányzó kegyelmeket szerencsétlen kollégámnak. Talán még visszatarthattam volna példámmal kollégámat a lejtőn. Finoman mondja Páli Szent Vince: „Talán Isten csak azt várja, hogy minket olyanoknak lásson, *amilyeneknek lennünk kellene*, hogy olyanná tegyük környezetünket, amilyennek kívánjuk.”

Ne ítéljek meg mást, ítéljem magamat. Ha olyan lettem volna, amilyennek Isten engem kívánt, ez a barátom, az a paptestvérem lanyhaságba esett volna-e, azzá lett volna-e igazában, amivé lett? Az ember vétkezhet, és sok rosszat tehet mulasztással. Az ő *cselekvési* bűnük nincs-e összekötve az én *mulasztási* bűneimmel?

Olvasmány: Mt 5,15; Lk 8,16.17.

Kedd

Quaecumque alligaveritis

Huvelin abbé, akinek döntő szerepe volt de Foucauld megtérésében, valahányszor rátekintett valakire, azonnal feltette magában a kérdést: „A *kegyelem*, vagy a *halálos bűn állapotában* van-e?” Ezzel nem ítélni, hanem imádkozni, megalázkodni, és ha szükséges volt, engesztelni akart.

„Én nem nézhetek valakit *a nélkül, hogy ne kívánnék neki feloldozást adni*, és azt nézem, hogy milyen kapcsolatban lehet ezzel a feloldozással. (Úgy gondolom, más papok is olyanok, mint én.) Azt mondhatnák, hogy ez viszonylagosan szűk látókör. A pap a lélekben a *reményt* keresi, *ami benne marad*, azt a különös szükségletet, hiányt, azt a pontot, hol Isten valamit kíván tőle. A világ szenvedélyeket, érdeket, ambíciót, keserű vizet lát benne, mely betölti a dolgokat, s mi a keserű vizek alatt az édes víz kicsiny forrását keressük, a mélyebben elrejtve létező kegyelem kis folyását. A világ azt mondja: íme egy szórakozott személy. A pap távolabb néz, ő lát bizonyos nem tetsző dolgokat, amelyek ugyanannyi reménységet jelentenek, látni fog szomorúságot, amely a lélek nagyságát bizonyítja és azt a telhetetlenséget, melyet világi sikerei nyújthatnak neki...”

Aubry abbé, a beauvais-i nagyszeminárium tanára, mielőtt a kínai misszióba ment volna, növendékeinek lelkére kötötte, hogy ezt a hitszemléletet alkalmazzák a lelkeken.

Nagy Szent Teréz ajánlja: „Kérlek titeket, emlékezzetek meg az Isten szerelmére azokról, akik a *halálos bűn állapotában* vannak. Nagy alamizsna az, ha imádkozunk a halálos bűn állapotában lévőkért. Sokkal nagyobb eset ez, mint ha egy keresztényt karóhoz láncolva látnánk, mint hal meg az éhségtől az előtte levő ételek mellett. Micsoda kegyetlenség lenne, ha nem adnánk neki belőlük!”

Minden szentnél megtalálható ez a hitszemlélet.

Foucauld mondotta: „Minden ember úgy jelenjen meg előttünk, mint testvérünk, akit köpeny gyanánt Krisztus vére takar.”

Olvasmány: Mt 18,18.

Szerda

Labiis me honorat

Megesik velem, hogy breviáriumom végzésébe nem viszem be a teljes hitszellemet, a szükséges imádságos buzgóságot.

Hogy megkönnyítsem figyelmemet és felébresszem a kívánt áhítatot, leleményesen változtatom imametódusomat, bizonyos kipróbált szempontok és eljárások igénybevételével igyekszem az imádságot élénkké, kedvelté és valóban hasznossá tenni. Gyakran ajánlott eljárás az, ha mindegyik órát egyesítem az Üdvözítő kinszenvedésének meghatározott titkával, mégpedig azzal, amelyik abban az órában ment végbe, amelyik órában az Egyház

imádságra hív engemet. Ezeket hexameterbe gyűjtötték össze és nagyban segítségünkre lehetnek.

Haec sunt septenis propter quae psallimus horis:

Matutina ligat Christum qui crimina solvit;

Prima replet sputis, causam dat *Tertia* mortis;

Sexta eruci nectit, latus eius *Nona* bipertit;

Vespera deponit, tumulo *Completa* reponit.

E szerint a *Matutinum* alatt emlékezetembe idézem, mint árulta el Jézust Júdas, és utána megköttették, elhagyták tanítványai és elvitték Jeruzsálembe, hogy elítéljék. A *Prima* alatt szemlélem az Antonia-vár tömlöcében megrohant, leköpdösött, tövissel koronázott Krisztust. A *Tertia* alatt látom Őt, amint mellette Barabbást előtérbe helyezik, és Őt halálra ítélik, és viszi a keresztet. A *Sexta* alatt látom Jézust a kereszten két lator között, amint ecettel és epével itatják és gúnyolják. A *Nona* alatt összegyűjtöm Jézus utolsó sóhaját, átszúrt Szívének utolsó vércseppjeit. A *Vesperas* alatt felidézem a keresztről való levételt és a Piétát, a *Completoriumkor* a bebalzsamozást és eltemetést.

Minden *Gloriakor* új erőt merítek. Általában igyekszem, amennyire csak lehet, *szóbeli* imádságomba szellemi imádságot belevinni. Valóban „lélekben és igazságban” imádkozzam.

Olvasmány: Mt 15,8.

Csütörtök

Evangelizare

„Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot”, mondotta Szent Pál (1Kor 9,16). Nem azért lettem pap, hogy jövedelmemből éljek, hogy *könnyű életet* folytassak, hogy szép karriert befutva kényelemben tegyem meg az utat az ég felé.

Az én életprogramom egészen más: azért szenteltek pappá, hogy elmenjek és hirdessem az evangéliumot a világnak. Ez nem tőkepénzes élet, nem nyugalmas foglalkozás. Ez *rettentő felelősség*. Lelkek csüggenek személyemen és szavamon, lelkek csüggenek szentségemen és tisztségemen, lelkek csüggenek az evangéliumon, melyet nekem kell hirdetnem. Jaj nekem, ha nem hirdetem nekik az evangéliumot, ha nem nyújtok nekik belőle eleget, oly mértékben, amely mértékben szükségük van rá!

Én voltam *üdvösségük eszköze*. Ha hanyagságból, lustaságból, rosszakaratból hibát követek el, én vagyok felelős a lelkek pusztulásáért. Az *ítélet napján* ellenem fognak szólni: Mit tettél te pásztor miérettünk? Mi eltévelyedtünk, igen, kétségkívül, de egy szavad, egy *hívásod az éjszakában*, utánunk járásod a tövisbokorban megmentett volna minket. Te káplán, mit csináltál velem, suhanc inassal, mikor oktanul utánad kiabáltam? Megfenyegettél, hogy megpofozol, de nem jöttél lelkem segítségére, pedig az szomjazott buzgóságod után. Jaj nekem, hogy abban a pillanatban nem voltál velem! Jaj neked is!

Olvasmány: 1Kor 9,16–24.

Péntek

Date nobis aquam

Az én híveim olyanok, mint az *ígéretföldje* felé vándorló izraeliták. Hozzám fordulnak, az ő vezérükhöz és lelkiatyjukhoz, és *istení vizet* kérnek. (Minél kevésbé kérik, annál inkább szorulnak rá.)

És én, az ő vezérük és atyjuk mit adok nekik? *Felelős* vagyok lelkükért, üdvösségükért. El vagyok látva bőségesen, hogy *szomjúságukat olthassam?*

Mózeset és Áront, a nép vezéreit és Isten embereit az Úr felruházta hatalommal, mindent megtehettek, és a sokaság negyven éven keresztül követte őket.

Az én hatalmam, mint papé, kisebb-e? Kiszolgáltatom a szentségeket, ismerem és közlöm hitünk tanítását. Mi hiányzik még?

Talán az, hogy nem vagyok szent?

Isten úgy vágyódik a tökéletes tisztaság után azoknál, kiknek küldetésük, hogy testvéreiket vezessék! Mózes a helyett, hogy egyszerűen beszélt volna a sziklához, megütötte vesszőjével. *Engedetlensége egyszerű bocsánatos bűnnek* látszik. És e miatt Mózes *nem léphetett* be az ígértföldre. Áron testvérére hárult a feladat, hogy oda bevezesse a népet.

Vegyem figyelembe ezt az *isteni igényt*.

Töltekezzem minél gyakrabban Jákob természetfölötti kútjánál, amelyre a napi evangélium hív.

Olvasmány: 2Tim 2,9–12.

Szombat

Amplius noli peccare

Liguori Szent Alfonz írja:

„Isten Szent Brigittának kinyilatkoztatta, hogy a bűnös papok mélyebben merülnek a pokolba, mint az ördögök. Ó, *mekkora örömnöve* lehet az *ördögnek*, ha egy elkárhozott pap száll le közéjük! Ezekkel a szavakkal fogadják őt: Ó pap, volt idő, mikor te uralkodtál fölöttünk, annyiszor lehozta a megtestesült Igét az oltárra, annyi lelket mentettél meg a pokoltól, íme most hasonló vagy hozzánk és gyötrődsz, mint mi. Mivel király vagy, a királyi ágy és bíbor megfelel méltóságodnak, nos hát itt a tűz és a férgek, amelyek örökké rágni fogják testedet és lelkedet. – Ó, hogy fognak gúnyolódni az ördögök az *elkárhozott papok* szentmiséivel, szentségeivel és minden szent ténykedésével!”

Majd így fordul a Szent paptestvéreihez:

„Papok, paptestvéreim, legyetek résen! Az *ördögök* jobban támadnak egy papot, mint száz világít, mert ha egy pap elkárhozik, magával ránt egy tömeget az örvénybe. Aranyszájú Szent János mondja, hogy az, aki romlásba dönti a pásztort, nemsokára eléri azt, hogy szétszóródik az egész nyáj. Nem kevesebb okkal mondja egy másik auktor: „A háborúban az ellenség mindenekelőtt a vezéreket igyekszik megölni.”

Jelenleg mekkora a *paphiány*! A missziókban egy papra 100,000 hívő és egy millió pogány esik. Párizsban egy papra 10–15,000, néhol 20,000 lélek esik. És ha ott, ahol papok vannak, ezek a papok rosszak, mily tragikus akkor a helyzet! Itt *paphiány*, ott *romlott papok*! Ilyen körülmények között hogy lehet még álmodni is *Isten országának növekedéséről*? Gondoljam meg a papi *romlás* rettenetes csapását!

Olvasmány: 2Kor 4,11.

Nagyböjt 4. hete

Vasárnap

Kenyérszaporítás

A dublini nemzetközi eucharisztikus kongresszusra a Szentföld őre két zsák búzát küldött Kafarnaum közeléből, arról a helyről, ahol Urunk a *kenyérszaporítás csodáját* művelte, ami jelképe és előhírnöke volt az Eucharisztia csodájának. E búzalisztból készült a gyermekek szentáldozására szükséges ostya.

Van-e gondom arra, hogy megsokasítsam a kenyeret, kívánom-e *mindig több mennyiségben* kiosztani az Oltáriszentséget plébániám lakóinak? Beszélek-e gyakran erről? Meghívom-e őket a *szentáldozásra*, amikor csak lehet? Otthonos vagyok-e az *Eucharisztia tanában*, hogy megfelelő magyarázatot adjak róla híveimnek, ami elengedhetetlen feltétele annak, hogy lelkesedjenek érte. Ha ismernék Isten adományát, nem lennének buzgóbbak, hívebbek? Eléggé rendelkezésére vagyok-e mindenkinek, hogy *gyónását* elvégezze? *Reggel* elég korán vagyok-e a templomban?

Gondoskodom-e mindenekfelett arról, hogy a *gyermekeknek* is megsokasítsam a kenyeret? Gyermektársulatomban törekszem-e erre? Lelkiismeretesen előkészítem-e a gyermekeket a szentgyónás végzésére, és vigyázok-e arra, hogy megfelelő időközökben rendszeren *gyónjanak*?

Természetesen a hívek *gyakori szentáldozása* megkívánja a paptól az *állandó buzgóságot a gyóntatásban*, és az eucharisztikus szomjúságot.

Használjam fel a *húsvéti gyónás* idejét, hogy híveimet erősebben buzdítsam a szentáldozásra, és magamban tökéletesítem a szeretetet az élő kenyér iránt.

Olvasmány: Jn 6,11; Mt 14,15; Mk 6,35; Lk 9,2.

Hétfő

Ejecit de templo

Michel Le Nobletz, a tiszteletreméltó breton apostol egyik téli napon, mikor misézni akart, szomorúan látta, hogy milyen poros az oltár. Fölvett a földről egy otthagyt és elszáradt liliomot, és mialatt szárával leporolta az oltárt, kezében a növény újra virágozni kezdett, életre keltette az új nedv, melyet az Apostol szentsége öntött belé.

A legnagyobb gondot kell fordítanom templomom szentségére és kivált az *oltár tisztaságára*.

Urunk az evangélium szerint csak kétszer gyulladt haragra: a *képmutatás* és az *Isten házána kijáró tisztelet hiánya* láttára.

Szentnek kell tartani mindazt, ami Isten házáat érinti és illeti. Követeljem, hogy ott csendet tartsanak, és ezért magam is csak akkor beszéljek, ha nagyon szükséges, mégpedig nagyon halkan. Kívánjam, hogy ott rendszeren és tisztelettudóan viselkedjenek, és ebben magam adjak példát. Tanítsam meg híveimet, különösen a gyermekeket a helyes *térdfhajításra*.

Gond legyen a rendes *tisztogatásra*, a templomi tárgyak, *ornátusok* tisztántartására.

Az *oltár* kiváltképpen tiszta és szeplőtelen legyen. Fektette volna-e Szűz Mária az isteni Kisdedet szennyos fehérneműbe? Ügyeljek az *oltárterítőre*, a korporáléra, a purifikatóriumra, a kéztörlőre, a *szentségház* ragyogó tisztaságára, az *öröklámpára*.

Istennek tisztelet, ha az ő háza rendben van tartva, *nekem* vonzalom és meghívás gyakori látogatásra, *híveimnek* épülés. Mondani fogják egymás között: A plébános úrnak mily élő hite van az Oltáriszentségben, mivel annyi gondot szentel rá. Ez őket is nagyobb hitre és buzgóbb imádásra fogja vezetni.

Olvasmány: Jn 2,15.

Kedd

Multiplicabo semen

Mit kértek tőlem? Hogy vessem el a magot. Hogy ez a mag *kihajtsa* és megsokszorozódjék, az az Isten gondja.

Értsen meg jól a *szereposztást*: mi tartozik *hozzám*, és mi függ *Istentől*?

Az *én munkám*, hogy előkészítsem a szántóföldet, vagyis mélyszántást végezzek az ekével, azután tele marokkal, lankadatlan hévvel szórjam a kiválasztott magot, oltalmazzam meg a gyenge hajtást a rossz növényzettől és a madarak csőrétől, hintsem be vízzel...

Az *Isten gondja*, hogy az éltető nedvnek termékeny erőt ad; a kegyelem napjával termő és sokszorosító képességet nyújt... Incrementum dat Deus. Növeszteni csak Isten tud.

Tehát:

hit Annak a hatalmában, akinek az eszköze vagyok,
remény, mikor mindent megcselekedve úgy látszik, hogy semmi sem sikerül,
önzetlenség, amikor a fáradtságot siker kíséri,
lankadatlan állhatatosság, mikor változás és lassúság következik be,
tiszta öröm, amikor a szomszédban minden jobban sikerül,
természetfölöttiség hanyatlás nélkül, ha Isten, látva jóakaratomat és hasznosnak találva az ő dicsőségére, megsokszorozítja a magot. Azért nem leszek kevésbé nyomorult ember, mint amilyen vagyok. Csak Ő nagy.

Olvasmány: Mk 4,26.

Szerda

Cor novum

Egy író következőképpen írja le az *életbelépés pezsdülő frissességét*: „Mily szép volt az *elindulás*. Húszévesek voltunk, minden ház előtt megszólaltak a harsonák, valami egészen új és hallatlan dolgot hoztunk a világba, amelyet a világ kétségkívül imádni fog... Mit ártott az, hogy nagyon szegények voltunk? Nem volt ez még több nagyság? Tele volt a koldustarisznyánk gyümölcse, amely a csillagokhoz hasonlított, és amelyet két kézzel szedtünk a napsugaras erdőben, és nem kételkedtünk az emberi nemben.”

Nemde ez a visszhangja annak az éneknek, melyet az *én húsz évem dalolt* nekem? Enyém még ez a paradicsomi dal?

Ó, mily *lángoló* voltam egykor a szemináriumban! Semmi sem látszott nehéznek, minden feladatra vállalkoztam Isten előtt. Perreyve és Paul Seigneret érzelmeit egész természetesnek találtam.

Az első ezt írta: „Neked adom magam, ó Jézus Krisztus, hogy azt tedd velem, amit akarsz, hogy elvonjam a lelkeket a hamis ideáltól, és jót tegyek az emberekkel. *Mérhetetlen dolgokat szeretnék.*”

A második így ír: „Szeretném, ha óriási karom lenne és rendelkeznék az idővel, hogy mindent megfogjak e lelkek nevében, akiket messziről megölelek, és akiknek, hogy meghódítsam őket, oda szeretném adni mindazt, ami legszebb, leggyengédebb és legerősebb.”

Jelenleg *hol vagyok* az én lángoló buzgalmamban? Nem nevezem most naivságnak azt, ami egykor ideális isteni szomjúság volt? Kinek van igaza a két énem között, az egykori énemnek vagy a mostani énemnek?

Az Egyház minden reggel imádkoztat, hogy Isten *újítsa meg ifjúságomat*. Nincs szükségem arra, hogy hitem megújuljon, hogy lelkesültségem *felébredjen*?

„... Mérhetetlen dolgokat szeretnék... óriási karokat...”

Ismételjem e röpigimákat, e *lángszavakat*.

Olvasmány: Jn 10,16; Mk 16,15.

Csütörtök

Naim

Feltámasztani az ifjakat. Jobb: *megakadályozni, hogy meghaljanak*. Segítsem őket, hogy éljenek és természetesen fejlődjenek.

Jean-Joseph Allemand, a marseille-i ifjak Don Boscója (meghalt 1836-ban) ezekkel a szavakkal tüzelte buzgóságát: „Vae canibus mutis. Jaj azoknak a kutyaúknak, amelyek nem mernek ugatni. Én kiáltani akarok szünet nélkül, mindaddig, míg csak egy ifjú lesz, aki nem tért még meg.”

Ezeket jegyezte föl: „*Foglalkozzunk mindig* az ifjakkal, legyünk velük mindig elfoglalva.

Mindegyik iránt *egyforma szeretetet* tanúsítsunk és igyekezzünk megnyerni bizalmukat.

Ne képzeljük azt, hogy valódi buzgóságtól úzve az ifjaknak mindig csak istenes dolgokról kell beszélni. Gyakran vidáman részt kell venni a közömbös tárgyú társalgásokban.

Őrizkedjünk attól, hogy haragra gyulladjunk az ifjaknál.

Köszöntsük előre az ifjakat, még a fiatalabbakat is.”

Végül ez a megjegyzés időszerűbb napjainkban, mint az ő korában: „Ha az ifjúsággal való foglalkozásunk nehezebb lesz, *kétszerezze meg imádságunkat* megszentelődésükért, és kapcsoljuk az imádsághoz az önmegtagadás és áldozat szellemét.”

Csináljak hasonló programot. És valósítsam meg azt teljes erőmből.

Olvasmány: Lk 7,11-től végig.

Péntek

Vivit fili

A mai szentlecke igen tanulságos.

Egy azon ifjak közül, kikről tegnap elmélkedtem, meghalt. Anyja elhívta *Illést*, az Isten emberét. Ő bizonyosan életre tudja támasztani a halottat.

„Mi történt? Hol ez az ifjú?”

Mit csinál Illés? Bizonyosan imádkozik. És azután? Egyedül az élő hit heve képes felmelegíteni ezt a halottat. A beszéd és sűrített levegő nem használ, de ha *élő lelkét*

kapcsolatba hozná a holttesttel? És a próféta lehajol a halotthoz és végigfekszik mellette. Az első esetben semmi, a második esetben ismét semmi, a harmadik esetben... a gyermek feltámad.

És az Isten embere visszaadja a gyermeket anyjának. Micsoda jelkép!

Egy ifjú, aki gondot okoz nekem... aki elhagy... aki nem jön többé áldozni... akit barátai elcsábítottak... Mit csináljak, mit csináljak, hogy felébresszem, feltámasszam?

Először *imádkozzam*. – Mondjam Illéssel: „Uram, ki Istenem vagy, esedezve könyörgök, kérem tőled ezt a gyermeket. Térjen be hozzá újra az isteni élet.”

És azután szelíden, finoman, – ez magától megy – de buzgón hozzam kapcsolatba az én élő lelkemet a *meghalt* vagy levert *lélekkel*. Legyek jóságos, együttérző, odaadó, mutassak férfias, önzetlen, természetfölötti melegséget, bölcs és biztos buzgalmat.

Kíséreljem meg egyszer, háromszor... tízszer.

„Vir Dei es tu” kiáltja elragadtatással az édesanya. Ez az.

Vir Dei. Megértem.

Olvasmány: Jn 11,1–45.

Szombat

Secundum carnem iudicatis

„Azt hiszitek, hogy csekély dolog az, ha a *világot* látogatjuk, a *világban* élünk, a *világ* ügyeit intézzük, a *világgal* társalgunk, ellenségei vagyunk a *világnak*, és úgy élünk, mintha belőle ki lennénk zárva, és végül nem vagyunk emberek, hanem angyalok?” (Nagy Szent Teréz.)

Általában az őszintén vallásos világiak plébániai papjaikat nagyon „emberieknek”, túlságosan *földieknek* tartják, kik sokat áldoznak a világ kedvéért. Igen magas fogalmuk van a papi méltóságról, és búsulnak, ha látják, hogy mily nagy különbség van a között, amit a papság szemükben jelent és amit a papok élete mutat.

Nekem el kell szakítanom másokat a világtól, legyek hát én is elszakadva a világtól. „Habe primo celum super te ipsum, et tunc juste celare poteris etiam proximum tuum” írja a Krisztus követése szerzője.

Ez annyira igaz, hogy ha véletlenül a felebarátom iránt való buzgóság megakadályozná, hogy az én lényeges lelki ügyemmel foglalkozzam, föl kellene áldozni a felebarátomról való gondoskodást.

P. Judde ezeket merte mondani a jezsuita újmiséseknek:

„A mi megszentelésünk annyira a mi első kötelességünk, hogy ha másokat megszentelve magunkat nem tudnánk megszentelni, feltétlenül *el kellene hagyni a felebaráttal való törődést*, hogy csak arra gondoljunk, hogy *önmagunkat megszenteljük*. ”

Mindazonáltal én nem tudok úgy élni, mint az arsi plébános!

De igenis. Éppenséggel igen.

Olvasmány: Krisztus követése II. k. 1.

Nagyböjt 5. hete

Feketevasárnap

A lefödött kereszt

Brémond elmondja a XVII. században élt szentéletű Marguéríte Romanet következő vallomását: „Mikor a keresztet szemlélem, majdnem mindig azt érzem, hogy ez elrejtett titok. Szeretnék *lefödni minden feszületet*, mert a testi szemek nem ismerik titkát.”

Előírás szerint lefátyoloztam oltárom feszületét. Érdekes volt? Az én közömbösségem nem vonta-e be már régóta Krisztus sebeit *hermetikus fátyollal*? Jézus a kereszten. Igen. Ismerem. Hosszú ideje nem mond ez már nekem semmit.

Nekem inkább az kellene, hogy lekerüljön a fátyol a keresztről és szemtől szembe lássam vérző Üdvözítőm imáandó arcát és hallgassam vértelen ajkairól elhangzó szavait, amiket Folignói Szent Angélának mondott: „Nem nevetni való, hogy szerettelek téged.”

Az ő tövissel koronázott *homloka*... És az én homlokom, gondolataim?... Még tegnap este, az imént.

Az ő elhomályosodott égő szemei... És az *enyém*? Nem is oly régen... e tekintetek... a bűn (széle) felé vezettek.

Az ő feltépett, lyukas *kezei*... És az én *kezeim*, felszentelt, felkent kezeim, melyek minden reggel Őt érintik...

Az ő átszúrt *lábai*... Az elvesztett bárány után futottak, porosak és fáradtak voltak az úton. Felmentek a véres úton.

Ó, nézzek *fátyol nélkül*... Vessem el a megszokottságot, a közömbösséget, az apathiát. *Mysterium fidei*... *Mysterium amoris*.

Olvasmány: Krisztus követése II. k. 9.

Hétfő

Kereszténység „piedesztál magasságában”

Ezt a kifejezést használta metsző gúnnyal egy humorista. Sokaknak ez a kereszténysége. Olyan kereszténység, amely senkinek sem okoz bajt, jót; még kevésbé kereszténység, ami nem rossz, de teljesen *negatív*, amely a meredek út mentén kanyargó korlát szerepét tölti be, megóv attól, hogy nyakunkat szegjük.

Néha bizonyos papoknak is ilyen a kereszténysége. Talán az enyém is?

Hogy mértéket tartunk, mondjuk „az ember magasságában lévő kereszténység”.

Nincs itt szó a kereszt magasságában levő kereszténységről, a Mester nagy és magas tanításáról az ő gyökeres és fönséges épségében, hanem valami közepes maradékról, egy megrostált kereszténységről, ahol nem található többé sem a nyolc boldogság, sem a „jajok”, sem a Jézus Krisztusba való bekebelezés (ego vitis, vos palmites). Evangéliummal fűszerezett becsületes stoicizmus, amely a kortársaknak nem nagyon mogorva és hirdetőinek nem nagyon kényelmetlen.

Szegény Jézus! Hol van a kötél, amellyel kiűzted a templomból az *árusokat* és a többi profanizálót, kik összekeverték a merkantilizmust az imádással, és igen gyakran az utóbbit az előbbivel pótolták.

Hol van szigorúságod a *lanyhák*kal szemben? „Ki fogom hányni őket.” Mikor értem meg és fogadom el gyakorlatilag a *keresztet*?

Nézzem a világosságban az én kereszténységem minőségét. Hasonlítsam össze életemet az *evangéliummal*, azt, amit cselekszem, azzal, amit mondok és amit hiszek. Kereszténység az ember magasságában? Akkor, amidőn a mi fölséges vallásunk az Isten magasságában levő tanítás? *Filios Dei fieri*... Non jam servos, sed filios et coheredes... *Palmites Christi*.

Ez nagyon is valószínűtlen! Vagy e szavak csak szavak? Akkor jól élek. Vagy e szavak valóban azt jelentik, amit mondanak? Akkor hogyan tudok egy pillanatig is úgy élni, ahogy most élek?

Olvasmány: Krisztus követése II. k. 12, 1.

Kedd

Expecta Dominum

Várjam az Urat. Ne gondoljam, hogy mihelyt elkezdtem imádkozni, azonnal elhalmoz az Isten engemet. Nem. *Sitit sitiri Deus* – mondja Szent Ágoston. Isten szereti, ha várják, szomjazza, hogy szomjazzák Őt.

Kevés ember tud *kitartóan imádkozni*. Ha azonnal nem kapják meg azt, amit kérnek, abbahagyják az imádságot. „Isten nem hallgat meg engemet.” Gyakran nálam is előfordul ez a hiba, és észre sem veszem.

„Helyezkedjék Isten elé, mint a festő *várákózó vászna*” – mondotta Alacoque Szent Margitnak főnöknője. Egy másik vizitációs apácának, Ponnet anyának Urunk ezt ajánlotta: „Csinálj magadból *képességet*, én *áradatot* fogok magamból csinálni.”

Mindenekelőtt személyes tevékenység legyen, és oly hosszú, mint amilyennek Isten akarja. Nem az Isten van a mi rendelkezésünkre, hanem mi vagyunk az Ő rendelkezésére.

Ez a várákózás *nem lehet tisztán szenvedőleges* várákózás.

„Nem keresztény az, – írja Nagy Szent Teréz – aki a kegyelem segítségével nem tud eljutni a valódi egyesülésig, miután minden erejével igyekezett ellenállni saját akarátának, hogy egyedül Isten akaratahoz kapcsolódjék.”

Mi sokat szeretnénk kapni, és semmit sem adni. Ez nem játék. Ugyancsak Szent Teréz mondja: „Mi azt képzeljük, hogy élvezettel és szórakozással megkaphatjuk azt, amit Krisztus annyi vér árán nyert meg nekünk.”

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 31.

Szerda

Dominus Deus vester

„Én Isten vagyok, aki a *tiétek*.” Értsem meg: nekem Istenem van, ki az *enyém*.

Gondolhatok Istenre, mint aki *távol* van tőlem. Jobb ezt cselekedni: gondoljak Istenre, mint aki *egészen közel* van hozzám.

Tudom, hogy a *megszentelő kegyelemmel* lelkem élő *tabernákulum*. Nem kell addig várni az imádsággal, míg a templomban leszek. Minthogy szentély vagyok, mindenütt Istennel lehetek, vele élhetek és társaloghatok. Aranyszájú Szent János tökéletesen tudja ezt megmagyarázni:

„Non requiritur locus, Jeremias in coeno erat et Deum attraxit; Daniel in lacu leonum et Deum sibi propitium reddidit; tres pueri in camino erant et Deum celebrantes flexerunt... Si in balneo sis, precare, si in via, si in lecto, similiter. Templum es Dei: ne quaeras locum.”

Ez nem jelenti azt, hogy a templom nem imádságra szánt hely, de hangsúlyoznunk kell, hogy nem ez az egyedüli imahely. Mindenütt van imahelye annak, akiben Isten él.

A Szent másik tanácsa, hogy a szóbeli imádságot megfelelő figyelemmel végezzük: „Multi intrant in ecclesiam et mille versus orando profundunt et egrediuntur; nec sciunt, quid dixerint; labia moventur, nec ipsi audiunt. Tu ipse non audis orationem tuam, et Deum vis exaudire?”

Ó Istenem, add meg ma, hogy jobban éljek a bennem levő állandó jelenlét gondolatában, és amikor szóbeli imát végzek, add meg nekem a megkívánt figyelmet!

Ego *Dominus*. Tehát *tisztelet*. Dominus Deus vester. Tehát *bizalmasság*.

Olvasmány: Krisztus követése III. k. 1.

Csütörtök

Dilexit multum

Szent Patrik, Írország apostolának mély értelmű intelme az írek számára:

Krisztus velem, Krisztus előttem,
Krisztus mögöttem, Krisztus bennem,
Krisztus alattam, Krisztus fölöttem,
Krisztus jobbomon, Krisztus bal oldalomon,
Krisztus az erődítményem,
Krisztus a harci kocsí ostromában,
Krisztus a hajó orrában,
Krisztus minden szemben, mely engem néz,
Krisztus minden fülben, mely engem hall,
Krisztus minden ember szívében, ki rám gondol,
Krisztus minden ember ajkán, ki rólam beszél.

Az evangéliumi bűnös asszony sokáig kereste Krisztust. És attól a pillanattól fogva, hogy megtalálta, mekkora áhítat, lángolás és szeretet töltötte el!

Milyen az én szeretetem minősége azóta, hogy szeretnem kellene? Hány éve, hogy feltaláltam Krisztust, vagy inkább Ő talált fel engemet, ego elegi vos? És ez áldott pillanattól kezdve szeretetem igazán szeretetnek nevezhető? Minden szentmisémnek szorosabbá kellene fűzni a kapcsolatot, és minél többször misézem, annál inkább hatalmába ejt a megszokás, annál inkább dohosodom, és szárad lelkem nedve.

Újítsam fel mindennap az Úr oltáránál ifjúságomat. Ott kezembe veszem és felmutatom Őt a világnak, hogy imádja és szeresse... És ezt megtenném a nélkül, hogy szeretném?

Mélyedjek e két szóba: Dilexit.

Multum.

Olvasmány: Lk 7,36–50.

Péntek

Mária a Kálvárián

Tehetlensége. Mártíromságának nagy része innen származik. Minden más anya látva fiának szenvedését, odarohant volna, hogy kiszabadítsa hóhérjainak kezeiből.

Itt nincs semmi ehhez hasonló. Mária kénytelen mindent végignézni, hallani, elviselni. Meg van osztva *Elsőszülöttjének* szeretete és *másodszülött* gyermekei, mi irántunk való szeretete között. Tudja, hogy kell az Elsőszülött vértanúsága, hogy mi másodszülöttek üdvözlünk. És ezért elfogadja azt a szörnyű kint, hogy végignézi, amit néznie kell, végighallgatja, amit hallgatnia kell, végigszenvedi, amit szenvednie kell – és mindezt *miérettünk, énérettem.* Mekkora szeretettel lehetett énrántam! Mennyire szeretete volna az ostromozás okozta borzalmas sebeket balzsammal bekenni, hogy ne fájjanak annyira! De ellenáll a kísértésnek – *énérettem.* Mennyire szeretete volna kihúzni a rettenetes szegeket, és bekötni a tátongó sebeket, melyeket a véres kézen és lábon ejtettek! De ellenállt – *énérettem.*

Ez a *töviskoszorú*, mely Elsőszülöttjének imádatos homlokát oly borzalmasan megsebezte, neki is a töviskoszorú fájdalmát okozta, mert nem vehette le fejéről – *énérettem!*

Miért nem gondolok erre jobban, hogy jobban megmérjem Mária nagy szenvedését, ki miattam és érettem szándékosan tehetetlenné lett – Fiának borzalmait előtt.

Olvasmány: Az első vesperás himnusza. Jam toto subitus vesper.

Szombat

Si exaltatus

„Én pedig, ha felemeltetem a földről, mindeneket magamhoz vonzok.” (Jn 12,32) „Csak a kereszt emelőrúdjával és életünk támpontjával hozhatjuk mozgásba a világot és üdvözíthetjük” mondotta Mgr. Pie papjainak. Ez a tény letagadhatatlan. Az a pap, aki engedi, hogy a mindennapi megváltó áldozaton az *Üdvözítő szenvedő arca* beléje vésődjék, a győzelemnek ezzel a jelével bizonyítva nagyvonalú apostol. Talán kívülről kevésbé látszik annak. Talán a templom még elhagyatott, a szent asztal vendégek nélkül, a gyóntatószék bűnbánók nélkül. Nem baj! A világ ezen vagy azon a táján keresztje vonzani és üdvözíteni fogja a lelkeket. Egyébként igen gyakran látni fogja áldozatának vigasztaló gyümölcseit.

Bőséges anyag van itt az elmélkedésre. Teljesíteni kell az első feltételt és gyakran kell mondanom: Miért szomorkodjam munkám sikertelensége, erőfeszitésem kevés eredménye miatt? Felemeltetem a földről, mint Jézus, lemondtam, elszakadtam a földtől, meghaltam a világnak? Nem. Akkor hagyjam abba a fölösleges szomorúságot. Hibáztam? *Amikor felemeltetem a földről*, magamhoz vonzom a szíveket és elméket, az akaratokat, a gyermekeket, minden korú és állású embereket. A keresztben van valami szeretetreméltó és következőleg az enyémben is. Ha tíz, húsz évet töltöttem az *áldozat ezen előkészítésében*, számításom jó.

A szent egy nap alatt többet érhet el, mint a közepes lélek egy év alatt.

Igen, „Krisztus példája szerint a kereszt magasságából kell tanítanunk”. (P. Didon.)

Olvasmány: Fil 2,5–11.

Nagyhét

Virágvasárnap

Venit tibi mansvetus

Az Isten Fiának milyen *szerény* ez a bevonulása! Nincs győzelmi kocsija, csupán számár és vemhe; hódoló kísérete a hozsannát kiáltó egyszerű nép. Ismerem az Isten Fiának még szerényebb bevonulását, mégpedig az én lelkem Jeruzsálem-városába.

Mint Ige az Atyával és Szentlélekkel együtt vonult be *keresztségem* napján. Micsoda csend! Semmi pompa! Néhány csepp víz, néhány szó, az egész nem tartott tovább félóránál.

Azután mint *Istenember* bevonul szívembe minden szentáldozáskor, kezdve az elsőtől a mindennapi szentmiséig.

Mansvetus, kezelhető Jézus, kezemben hordozható. Ó, igen!

Vajon minden jövetele hozsannát csendít fel bennem? Volt idő, mikor nem tudtam, ma azonban ismerem és tudom Isten ajándékát.

A szentmise liturgiája a Hodie si vocem antifónával kezdődik. „Ma ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szívetekeket!”

Ó *hallgassam*, hallgassam a Mester szavát. „*Ha ismernéd* az Isten ajándékát, az Úr látogatásának értékét?” Nemcsak hogy ne keményítsem meg szívemet, de nyissam meg.

Jézus jön. Ha *én is jönnék*, minden esetben és egész lelkemmel, ez lenne szép álom. E két jövetel találkozási pontjánál buzog a szentség.

Olvasmány: Gloria laus...

Nagyhétfő

Corpus dedi percutientibus

Jézus és *testi* szenvedései a Passió alatt.

Ostorozás. Mgr. Gay beszélt, hogy egy hittérítő, akit húsz vesszőütésre ítélték, a tizedik ütésnél oly fájdalmat érzett, mely emberileg nem volt többé elviselhető. Kegyelmet adtak volna neki hitehagyás árán. Ekkor érezve gyengeségét, Istenhez fohászkodott. Az Úr meghallgatta, és oly belső gyönyörűség borította el, hogy mondhatni, nem is érezte az utolsó tíz ütet.

Mérjem meg ezután Krisztus borzalmas kínjait.

Töviskoronázás. Milyen kínos már maga a fejfájás! Mikor Folignói Szent Angéla elragadtatásában látta Krisztus kínját, melyet a tövis szúrása okozott, elájult a kínzó fájdalom átérzésének hatása alatt.

Keresztre feszítés. Egy nő találta fel, Semiramis, AsszírIA királynője, és Cicero „crudelissimum, teterrimumque supplicium”-nak nevezi, a legvérengzőbb és legborzalmasabb kínzásnak. Az áldozat általában nem a vérvesztéstől, hanem a szomjúság kínjától halt meg (Sitio!), vagy még gyakrabban az agyvérzéstől, amit a karok erős kifeszítése okozott.

Szegény, szegény isteni Üdvözítő!

Halljam e szót: „Ezt a vércseppet éretted ontottam.” (Pascal)
Érettem.

Olvasmány: Stabat első versszaka.

Nagykedd

Immolatus est Christus

A turini szent lepel legújabb tanulmányozása csak megerősíti a szentek legmegrendítőbb látomásait. Jézus szóról-szóra nem más, mint „élő seb, melyet nem kötöztek be és nem gondoztak”.

Agnus Dei-kor gondoljak erre. Itt van ez az isteni test, amely akkor ily szörnyű állapotban volt. Nem kíván ez tőlem bizonyos *törekvést*, hogy hozzá hasonló legyek?

Melyek az én *szándékos önmegtagadásaim*? A Szentlélek a lelkeket gyakran messze hajtotta ezen az úton. Minden időben voltak nagy bűnbánók, vezeklő, engesztelő lelkek; nem hiányozhatnak a papság sorában sem. A pap mondhatni hivatásból, állapotból az áldozati Báránynak és feláldoztatásának részét képezi, melyet állandóan megújít.

Csak hogy ez a szövetség, ez a részesedés nemcsak belső, szertartásos, hanem erkölcsi, amely egészen a *követésig*, a *hasonlóságig* megy.

Használjam fel nagylelkűen legalább mindazon önmegtagadásokat, melyek a sok munkából, a betegségből, a belső megpróbáltatásokból, az anyagi források hiányából, a szegénységből adódnak... A helyett, hogy miattuk keseregnék, dicsekedjem velük. Ezek Mesterem *sebhelyeit* ütik rám. A pap élete rendes körülmények között szenvedő. „Fiam, ha az Úr szolgálatára járulsz, készítsd elő lelkedet a megpróbáltatásra!” (Sir 2,1) Semmi más nem szoktat minket a Gondviselés keresztjéhez, mint a szándékos önsanyargatás.

Amit Perreyve abbé a zavaros időkben írt, alkalmazható mindenrendű megpróbáltatásra: „Az a test, mely hozzászokott, hogy keményen bánnak vele, és szenved Jézus iránt való szeretetből, amely ismeri az önsanyargatás ostorát, kevésbé csodálkozik, ha a csendörök elfogják, és suhancok hajtják az utcán. Az kevésbé kapható a csüggedésre és arra, hogy lelkét nagy nyugtalanságba döntse.”

„Minden fájdalom mihelyt keresztény, már termékeny.” (Mgr. Gay)

„A türelmesen elviselt szenvedések láncából alkotja az Úr a *jegygyűrűt*, mellyel eljegyezz bennünket.” (Mgr. Ullathorne)

„A szeretet csak a *mindennek feláldozásában* nyugszik meg. Az, aki nem tud egy kicsit erősen szenvedni lelkében, nem tapasztalja az *Isten biztos jelenlétét*.” (Jézusról nevezett Mária anyja a Paray-le-Monial-i Kármel alapítója)

„Aki nem áldoz fel *semmit* sem, nem szeret. Aki *keveset* áldoz, keveset szeret. Aki *mindent* feláldoz, teljesen szeret.” (P. Monier-Vinard)

Olvasmány: Stabat második versszaka.

Nagyszerda

Mária a Passió alatt

„Mária szenvedésében volt egy időszak, amely különösképpen rettenetes lehetett, és ez a várakozás ideje Fiának bevádoltatása és elítéltetése között. Ez a várakozás 11 óra hosszát tartott. Pénteken éjfélről két óráig Annástól Kaifásig vitték, hat óra körül Pilátushoz, hét

órákor Heródeshez, nyolc órától tíz óráig kigúnyolták, megostorozták, tövissel koronázták és halálra ítélték.

A Szent Szűz *tudta*, hogy Jézusnak el kell pusztulnia. Ő bele is egyezett a halálba, sőt feláldozta volna saját kezével, mondja Szent Antonus, ha a világ üdve ezt kívánta volna. De ő nem lett volna ezáltal *kevésbé* anya. Minden erénye a hősiesség magasságában fénylett, ő megkapta a Szentlélek legtökéletesebb ajándékait, a szüzek legszentebbje volt, de nem volt istennő, nem volt Isten, nem vonhatta ki magát az emberi teremtmény adottságai alól és következésképp nem akadályozhatta meg, hogy a *várakozás gyötrelmei* ne kínozzák.

Egyébként is ugyanúgy tehet, mint Fia, ki bizonyos értelemben háttérbe szorította istenségét a kereszten, hogy jobban szenvedjen...

Nehéz elképzelni, hogy *milyenek lehettek a várakozás órái*.

Ő végigszenvedte minden fájdalmát... de különösen siratta az istengyilkos faj romlottságát, amelyből ő is származott, és amely átkos keresztséggéppen azt kívánta, hogy az Üdvözítő vére szálljon reá.

Végigszenvedve mindazt, amit csak el tudott szenvedni, remélnie kellett minden reménység ellenére is, kérdeznie kellett magától rémes aggodalmában, hátha az utolsó pillanatban megkegyelmeznek a gonoszok Fiának, hátha Isten váratlan csodával viszi végbe a világ megváltását, az Ige kereszthalál gyötrelmei nélkül? Bizonyára visszaemlékezett arra, hogy Ábrahám beleegyezése után megszabadult attól a borzalmas feladattól, hogy fiát megölje, és talán remélhette, hogy miként Izsák, az előkép, úgy Jézus is kiszabadul az utolsó pillanatban, és megmenekül a feláldoztatástól.

Mi ment végbe lelkében ezekben az órákban, amelyekről az evangélium hallgat? Mikor megtudta, hogy az üdvözítőt elfogták, – beszéli a karthauzi Ludolf – Magdolnával keresésére indult, és mióta megtalálta, lépéseit követte és nem hagyta el többé. (Huysmans: L'Oblat)

Olvasmány: Stabat vége.

Nagycsütörtök

A papok ünnepe

Mi lehet más, mint a papi rend *megalapításának ünnepe*?

Visszaemlékezem az egyes jelenetekre: az apostolok küldetése, hogy értesítsék a terem tulajdonosát és mindent előkészítsenek – Coenaculum grande, stratum – az asztal, a három kerevet elhelyezése, amelyeken fekvé helyezkedtek el, a fejük bal könyökükön pihent, míg jobb karjuk szabadon maradt az étkezésre; a jó Mester lelki hangulata, in finem dilexit eos, tanítványainak hangulata, a vacsora kezdete, a lábmosáshoz odahozott víz és tál – Jézus Péter, János, Jakab lábainál – szavai, különösen ezek: egy közöleték elárul engem”, „amit cselekedni akarsz, cselekedd gyorsan!” – végezetül a nagy kinyilatkoztatás: „Ez az én testem... Ez az én vérem... hoc facite!”

Ó, szeretett Istenem! Én a te szolgád, áldozópapod! Mennyi mást választhatnál volna helyettem! De nem, te engemet szemléltél ki!

Dollfuss Engelbert, Ausztria vértanú kancellárja pap akart lenni. 1912 elején úgy látta, hogy nem ez az ő hivatása. Nem az áldozattól való félelem, hanem a papi méltóság fönsége előtt való megrettenés tartotta vissza. Püspökének ezeket mondotta: „Nincs erőm, hogy pap legyek, nagyon nagy és szent dolog az. Meghálnék, ha mise alatt a kenyeret és a bort az Úr testvére és vérévé kellene átváltoztatni... Már a szentmise szolgálatánál is mintha megállna szívem, mikor az Úrfelmutatáshoz csepegtek!”

És én? Én odaléptem az oltárhoz, és felvettem a rendeket, és bizonynal jól tettem. De milyen pap vagyok?

Olvasmány: Az utolsó vacsora szentírási leírása.

Nagypéntek

A kereszt

A mai antifóna a tegnapihoz ezeket fűzi: *mortem autem crucis.*

A kereszt! Nem tudjuk, hogy Jézust a földön szegezték-e a keresztre, vagy miután felállították a keresztet. Mindkét keresztre feszítési mód használatos volt. A kín oly irtózatoss volt, hogy a felfeszített nem a vérvesztéstől, hanem agyláztól halt meg. Idézzem vissza minden részletét. Valóban lássam jó Mesteremet, amint a földről felemelve, szemben a néppel három óra hosszat engesztel és felajánlja magát. Mondjam neki, hogy szeretem, mennyire szeretem és mennyire kívánom, hogy szeressék Őt...

Mondjam neki... félénken... de nagylelkűen... hogy a keresztet... ha akarja... elküldheti, úgy, ahogy neki tetszik... én elfogadom... az ő kegyelmével.

Ezentúl inkább keresztre feszítve akarok élni, mint „polgári jólétben”.

Nem vagyok-e olyan, mint az a kispap, aki római tanulmány ideje alatt igyekezett bizonyos világiass szellemet egybekapcsolni a papi életre való előkészülettel? Elöljárója, hogy „megtérítse”, távollétében felakasztotta szobája falára Labre Szent Benedek képét...: „Igen, Uram, ez az, *odáig* kell mennie!” Ez az eset döntő volt az ifjúra, Costa de Beauregardra, kiből a legbuzgóbb és legönmegtagadóbb papok egyike lett.

Keresztre feszített Jézusom képe előttem van mindig. Nem tud bennem hasonló hatást kelteni? „Ez az, *odáig* kell mennem!”

Olvasmány: Vexilla Regis.

Nagyszombat

Consepulti cum Christo

A szertartások miatt bizonyosan nem lesz elég időm hosszabb elmélkedésre. Állítsam be magam a mai nap perspektívájába, és gondoljak Szent Pál szavaira: „*Eltemettünk* tehát vele együtt a halálba a *keresztség* által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust a halottaiból, éppúgy mi is éljünk új életet.” (Róm 6,4)

Eudes Szent János így elmélkedik erről: „Ó Jézus, Uram és Istenem, imádlak mint vezéremet, kit követnem és utánoznom kell mindenben a *keresztségben* tett nyilvános és ünnepélyes hitvallásom szerint. Mert akkor megígértem, hogy hozzád mint vezéremhez ragaszkodom, neked adom és szentelem magam teljesen és mindenkorra benned maradok. Nagy, igen nagy ígéret és hitvallás ez, amely engem, mint keresztényt, nagy szentségre kötelez. Mert amikor megvallottam, hogy benned maradok és hozzád, vezéremhez kapcsolódok, tulajdonképpen megvallottam, hogy csak egyet alkotok *Veled*, miként a *tagok* egyet a *fővel*, megvallottam, hogy csak egy életünk, egy elménk, egy szívünk, egy lelkünk, egy akaratunk, egy gondolatunk, egy áhítatunk, egy szándékunk van. Ez a te életed, szellemed, alázatosságod, szereteted, tisztaságod, szegénységed, engedelmességed és minden más erényed megvallása, amelyek benned vannak. Egyszóval ez ugyanaz a megvallás, amelyet te tettél Atyádnak megtestesülésed pillanatában, és amelyet oly tökéletesen megvalósítottál egész földi életed alatt. Ez annak a megvallása, hogy az ember sohasem

cselekszi a saját akaratát, hanem abban leli örömét, hogy mindenben Isten akaratát cselekszi, és ezáltal az *áldozat* állapotában van, amelyet állandóan felajánl Isten tiszta dicsőségére.”

Ha már mindezt megkívánja *keresztiségem*, mennyivel nagyobb címen követeli ezt *papságom*...

„Áldozat, amelyet állandóan felajánl Isten tiszta dicsőségére.”

Olvasmány: Exultet.

Húsvétvasárnap

Jézus a halál ura

Szent Péter Joppében, a mai Jaffában visszaadta a jótékony özvegy Tabitha életét, miután térdre borulva kérte Isten segítségét. (ApCsel 9,36)

Szent Pál Troasban Isten nevében csodát művel és feltámasztja az ifjút, ki beszéde alatt leesett az ablakból. (9,14)

Az ószövetségben *Illés* próféta csak akkor támasztotta föl a szegény sareptai özvegy fiát, miután ez imát mondta: „Uram Istenem, térjen vissza, kérlek, e gyermek lelke testébe!” (1Kir 17,21)

Elizeus próféta is Sunamban, Naim közelében az élet Urának segítségül hívása után támasztott fel egy halottat.

Mindnyájan elismerik, hogy nincs egyenes hatalmuk a halál felett.

Jézus egyenesen parancsol a halálnak. Így szólt: „Ifjú, mondom neked, kelj fel!” „Lázár, jöjj ki a sírból!”

De Urunk még többet tett annál, hogy a halálnak parancsolt másoknál. Ő parancsolt a halálnak *önmagában* is, ő megvalósította azt a valószínűtlen dolgot, hogy önmagát feltámasztotta.

Mekkora erő nagypéntek legyőzöttjében! „Mester, jelt akarunk látni tőled az égben.” Íme a *jel*, és mennyire beszél.

„Atyám, eljött az óra, hogy Fiaid megdicsőíttessék.”

„Nem kellett-e Krisztusnak szenvedni, és úgy bemenni dicsőségébe?”

Adjak hitelt a halál Urának. Fogadjam el az életet, és szemeim szegeződjenek az élet dicső végére. Oda, ahol a *Fő* van és ahová a tagok is nemsokára kerülnek... „Még ma velem leszel a paradicsomban.”

Olvasmány: Mt 27,57-től végig; 28,1–11.